

ת"פ 3343/08/15 - מרדכי יוסף נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

09 מרץ 2016

ת"פ 3343-08-15 מדינת ישראל נ' יוסף

מספר בקשה: 1

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אברהם הימן
המבקש [הנאשם]
נגד
המשיבה [המאשימה]
מדינת ישראל

החלטה

בפני בקשה לביטול כתב האישום מחמת טענות מקדמיות שונות.

כתב האישום ורקע דיוני

ביום 2.8.15 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירה של העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 20.5.13 בשעה 09:40 או בסמוך לכך, הגיע הנאשם שהינו עורך דין במקצועו לאולמו של כב' השופט לנדסמן בבית המשפט לתעבורה בבאר שבע. באותה העת ישב באולם בשולחן בתובעים התובע המשטרתי עו"ד ליאור בוקובזה (להלן- "המתלונן") ולימינו ישב עו"ד יאיר גרוס, והשניים שוחחו ביניהם על אחד מן התיקים אשר היו קבועים בפני בית המשפט לאותו היום. בנסיבות האמורות, ניגש הנאשם למתלונן וביקש ממנו להוציא מערימת התיקים תיק בו הוא מייצג ולשוחח עמו על התיק. המתלונן השיב, כי הוא באמצע שיחה עם עו"ד גרוס ובנוסף באולם אזרחים וסניגורים רבים הממתינים לתורם וביקש מהמתלונן שימתין לתורו. על פי המתואר, או אז עלתה חמתו של הנאשם אשר פנה אל המתלונן ואמר לו בקול רם ולעיני הקהל הרב שבאולם: "אתה אפס, אתה קטן, אתה שחצן, מי אתה בכלל, אני שם עליך זין, אתה שווה לתחת, אתה טוניסאי מסריח, אני לא רואה אותך ממטר, יא זין, אתה תובע קטן, מי אתה חושב שאתה, יא זבל, אתה רוח". המתון שב והסביר לנאשם כי עליו להמתין לתורו וחזר לשיחתו עם עו"ד גרוס שנקטעה באיבה. בהמשך לאמור, פנה הנאשם אל הגב' איריס זיקרי, קלדנית כב' השופט לנדסמן (להלן- "הגב' זיקרי"), וביקש כי תעלה ראשון במחשב את תיקו, אך גב' זיקרי הסבירה לנאשם כי היא אינה יכולה לעשות כן היות והסדר נקבע על ידי המתלונן. בתגובה אמר הנאשם לגב' זיקרי: "אל תתייחסי אליו הוא רק רוח ותובע קטן". בהמשך לאמור, נכנסו הנשם והמתלונן אל לשכת כב' השופט לנדסמן. המתלונן לא פירט בפני כב' השופט את תוכן הדברים שנאמרו לו על ידי הנאשם וביקש לחזור במהרה לאולם שכן עבודה רבה עוד ממתינה לו. מששב המתלונן לאולם וחזר לשוחח עם סניגורים שהמתינו לתורם, פנה הנאשם בשנית למתלונן ואמר לו בנוכחות קהל רב: "יא זין, אתה אפס וקטן,

עמוד 1

תובע מסריח, שם עליך זין". המתלון ביקש מהנאשם שיניח לו לחזור ולבצע עבודתו כדבעי והנאשם עזב את האולם. על כן נטען, כי במעשיו המתוארים לעיל, העליב הנאשם את המתלון שהינו עובד ציבור כשהוא ממלא את תפקידו.

בדיון שהתקיים ביום 7.12.15 הודיע בא כוח הנאשם כי הקריא לנאשם את כתב האישום וכי הנאשם כופר בעובדות כתב האישום. כמו כן הודיע כי בכוונתו לעתור לביטול כתב האישום בשל טענה להגנה מן הצדק ובבקשה לחייב את המאשימה להעביר לעיונו את העררים שהגיש המתלון לפרקליטות המדינה ואת התשובה.

בהחלטה מאותו היום הוריתי על הגשת בקשות בכתב, ועל תגובת המאשימה.

לאחר מספר דחיות, הגיש בא כוח הנאשם בקשה לביטול כתב האישום מחמת טענות מקדמיות.

טיעוני בא כוח הנאשם

לטענת בא כוח הנאשם יש להורות על ביטולו של כתב האישום משום שאינו מגלה עבירה, משום זוטי דברים ומשום הגנה מן הצדק על יסוד טענות לאכיפה בררנית ולשיהוי בהגשת כתב האישום. בא כוח הנאשם טוען כי עובדות כתב האישום אינן מגוללות את האירוע בכללותו. לטענתו, תחילת האירוע הוא בפניית הנאשם אל המתלון באולם בית המשפט בבקשה לקבל הסכמתו לדחיית דיון לצורך מיצוי הידברות עם ראש לשכת התביעות, כאשר בתגובה הפגין כלפיו המתלון יחס מזלזל. בהמשך לכך אמר הנאשם למתלון "חתיכת אפס, אתה קטן" וכך בלבד, ואילו המתלון הטיח בו אמרות דומות ואף קשות יותר. עוד נטען, כי באותו היום נעשה ניסיון למפגש פיוס בין המתלון לנאשם, והנאשם היה נכון ליישב את ההדורים, אלא שהמתלון דרש שהנאשם יפרסם מכתב התנצלות בלוח המודעות של בית המשפט והנאשם לא הסכים לכך. לטענת בא כוח הנאשם, חילופי הדברים בין הנאשם לבין המתלון הינם שוליים, אשר כבר לובנו במישור המשמעותי כאשר ועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין דנה את הנאשם לנזיפה ולקנס בסך של 1,000 ש"ח. באשר לטענה לביטול כתב האישום משום הגנה מן הצדק טוען בא כוח הנאשם כי כתב האישום הוגש בניגוד לעקרונות של צדק והגינות משפטית שעה כי במקרים אחרים, אותם פירט בבקשתו, זוכו נאשמים מעבירה של העלבת עובד ציבור על אף אמירות קשות יותר שיוחסו להם. לטענתו, הפרשנות המרכזית לעבירה של העלבת עובד ציבור ניתנה בדנ"פ 7383/08 **אונגרפלד נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], וכי מאז שניתן פסק דין זה הגיעו בתי משפט שונים להכרעות שונות בעניינם של נאשמים שונים אשר יוחסו להם אמירות דומות עד זהות. בא כוח הנאשם טוען עוד כי כתב האישום הוגש בשיהוי ניכר- למעלה משנתיים לאחר האירוע, ללא כל הצדקה לפי שאין מדובר בחקירה סבוכה. לטענתו, הגשת כתב האישום הינה תוצאה של מאמצי המתלון, שמקורם במניעים פסולים ורצון להתעמר בנאשם, לאחר שהוחלט על סגירת התיק מחמת חוסר עניין לציבור. הנאשם התנצל בפני המתלון ומסר לידי מכתב התנצלות, ואולם המתלון לא הסתפק בכך ולא הרפה, ערער על ההחלטה לסגור את התיק הן בפני הפרקליטות והן בפני היועץ המשפטי לממשלה אשר החליט בסופו של יום על הגשת כתב אישום. על כן טוען בא כוח הנאשם כי הגשתו של כתב האישום הינה תוצאה של רדיפתו של הנאשם על ידי המתלון המשמש כאורגן בגוף שלטוני, במטרה להשפיל המתלון ברבים, תוך בזבז זמנו של בית המשפט. כמו כן טוען כי בשל השיהוי נפגעה זכותו של הנאשם למשפט הוגן.

טיעוני בא כוח המאשימה

בא כוח המאשימה הרחיב טיעון בעניין התקיימות יסודות העבירה, תוך שהוא מאזכר מבחנים שנקבעו בפסיקה ומיישם על עובדות כתב האישום, והכל ללא כל צורך ובגדר טרחה מיותרת, לפי שמצויים אנו בשלב מקדמי, בו היה עליו להידרש לטענות המקדמיות שהעלה הנאשם לפי מסגרת עובדות כתב האישום. עם זאת, ודווקא לעניין הטענות המקדמיות שעניינן הגנה מן הצדק לא מצא בא כוח המאשימה להרחיב טיעון כפי הנדרש.

דין והכרעה

בא כוח הנאשם עותר לביטול כתב האישום מחמת מספר טענות מקדמיות ואלה הן: כתב האישום אינו מגלה עבירה, הגנות מן הצדק משום אכיפה בררנית, שיהוי, מניעים פסולים, וטענה לזוטי דברים.

באשר לטענה כי כתב האישום אינו מגלה עבירה, המדובר בטענה מקדמית שמשמעותה היא כי אין העובדות המתוארות בכתב האישום מהוות עבירה. בא כוח הנאשם בטיעונו לא טען באופן ברור בעניין מלבד איזכור סוג הטענה ואולם אדרש לה. טענה זו בהיותה טענה מקדמית נבחנת, כידוע, לפי מסגרת עובדות כתב האישום. יש לבחון, אפוא, האם יש בעובדות כתב האישום להניח תשתית עובדתית לכאורה לכל רכיבי היסוד העובדתי שבעבירות המיוחסות לנאשם, כך שאם יודה הנאשם בכל העובדות שבכתב האישום יהא בכך בסיס מספיק להרשעתו באותן עבירות. כתב האישום מייחס לנאשם עבירה של העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין הקובע כי:

"המעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור, או דיין או פקיד של בית דין דתי או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם, דינו - מאסר ששה חדשים".

עיון בעובדות כתב האישום מעלה כי יש בו מענה לרכיבי היסוד העובדתי של העבירה. הנאשם אף מודה במסגרת טיעונו בבקשה במקצת מהאמרות המיוחסות לו. משכך לא ברור על שום סבור בא כוח הנאשם כי יש מקום לטענה מקדמית מסוג זה. מכל מקום, מובהר בזאת ומודגש, כי אין בקביעה זו לקבוע דבר ושמך דבר לעניין האשמה, שהרי מדובר בקביעה המסויגת לעובדות כתב האישום אשר בשלב מקדמי זה אינו אלא אישום לכאורה. למען הסר ספק, עת ישמעו הראיות בתיק זה, יינתן לנאשם יומו בבית המשפט, שאז מן הסתם ייקבעו העובדות. השלב בו נדונות טענות הנאשם אינו אלא שלב מקדמי של המשפט.

באשר לטענה כי דין כתב האישום להתבטל מחמת הגנה מן הצדק, הרי שנקודת ההתייחסות היא בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982. הגנה זו תחול ואפשר כי אף תצדיק את ביטולו של כתב האישום בשלב מקדמי במקרה בו הגשת כתב האישום או ניהול הליך פלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית, כאשר תכליתה היא להבטיח את זכות הנאשם להליך משפטי ראוי, צודק והגון. הנטל להניח התשתית המשפטית לביסוס ההגנה מוטל על הנאשם. על פי הפסיקה מקובל לבחון תחולתה של הגנה מן הצדק לפי מבחן תלת

שלבי שנקבע בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ** [פורסם בנבו]. על פי מבחן זה, בשלב ראשון יש לקבוע האם נפל פגם בהליכים שנקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני, יש לבחון האם קיומו של ההליך הפלילי חרף הפגם, פוגע באופן חריף בתחושת הצדק וההגינות, תוך איזון בין אינטרסים שונים לרבות חומרת העבירה, נסיבותיו האישיות של הנאשם, מידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן ועוד. בשלב השלישי, משנמצא כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, יש לבחון האם ניתן לרפא את הפגם באמצעים מידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב האישום. מתוך כך ניתן להסיק כי ביטולו של כתב אישום מחמת הגנה מן הצדק ייתכן במקרים חריגים ויוצאי דופן בהם יתברר כי קיומו של ההליך פלילי אינו צודק באופן מובהק ולא ניתן לקיימו מבלי שתיפגע זכותו של הנאשם להליך הוגן.

משהצבתי הכלל אפנה לבחינת טענות בא כוח הנאשם להגנות מן הצדק.

באשר לטענת השיהוי, אמנם האירוע נשוא כתב האישום הינו מיום 20.5.13, ומאז ועד למועד הגשת כתב האישום, ביום 2.8.15, חלפו למעלה משנתיים ימים, אולם אף אם מדובר בעיכוב מסוים בהתחשב בכך שהאירוע לא הצריך חקירה מורכבת, עדיין אין מדובר בשיהוי כבד בהגשתו של כתב האישום המצדיק ביטולו. על כן אין למצוא בכך פגם שעוצמתו גבוהה וחריפה. יחד עם זאת, אין ראייה לכך כי מדובר בשיהוי שנעשה בחוסר תום לב או בזדון. מתוך הנתונים שהועלו עולה כי הגשתו של כתב האישום באה לאחר שהמתלונן הגיש עררים כנגד ההחלטה שלא להעמיד הנאשם לדין בשל חוסר עניין לציבור, וברי כי נסיבות אלה גוררות מעצם טיבן שיהוי בהגשת כתב האישום. מכל מקום, ואף במצב דברים אחר, הרי שהנאשם לא ביסס טענתו כי בשל אותו שיהוי נפגעה באופן מהותי זכותו להתגונן ובכך עיקר העניין.

באשר לטענת "האכיפה הבררנית", המדובר בטענה המוכרת כנגזרת של טענה להגנה מן הצדק. עניינה הוא בכך שאם יוכיח הנאשם כי הגשת כתב האישום פוגעת בשוויון במובן זה שההחלטה להעמידו לדין ולא להעמיד לדין אחרים שעניינם דומה מבוססת על שיקולים בלתי ענייניים או מפלים [ראו ע"פ 3215/07 **פלוגי נ' מדינת ישראל**] [פורסם בנבו]. טענת הנאשם בהקשר זה היא כי לא היה מקום להגיש נגדו כתב אישום שעה כי במקרים אחרים בהם יוחסו לנאשמים אמירות קשות יותר נסתיים עניינים בזיכוי. הנאשם לא טוען כי כתב אישום הוגש נגדו ולא כנגד אחרים אשר עניינם דומה, אלא טוען כי אחרים זוכו. טענה כאמור אינה מהווה טענה לאכיפה בררנית פסולה. אחזור על אשר אמרתי, יהיה לנאשם יומו בבית המשפט, וככל שבית המשפט ימצא לקבוע כי זכאי הוא, כך יהיה.

באשר לטענה כי כתב האישום הינו תוצאת מאמצי המתלונן להפוך ההחלטה הראשונית שלא להעמיד את הנאשם לדין בשל חוסר עניין לציבור אשר באו לידי ביטוי בעררים שהגיש על החלטות גורמי האכיפה. כתב אישום הבא לאחר שנתקבל ערר על החלטה שלא להעמיד לדין אינו כתב אישום המנוגד לתחושת הצדק וההגינות. כפי שקבוע בחוק, זכותו של מתלונן לערור על החלטה שלא להעמיד חשוד לדין. לפיכך מה לו לנאשם כי ילין על מימוש זכות חוקית של אדם. מעבר לכך, ממילא לא הוכיח הנאשם כי יש בהגשת כתב האישום כדי לפגוע בזכויותיו המהותיות.

באשר לטענה כי האירוע נשוא כתב האישום בא בגדר זוטי דברים, מדובר בטענה להגנה מפני אחריות פלילית לפי סעיף 34 לחוק העונשין ולא בטענה מקדמית, שאין מקומה במסגרת הליך מקדמי אלא במשפט לגופו של אישום לפי

שמצריכה הוכחה. על כן, אין להידרש לה כטענה מקדמית לביטול כתב האישום. בא כוח הנאשם רשאי לשמור על טענותיו בעניין זה להמשך הדרך, ככל שיידרש.

סוף דבר; נוכח כל האמור לעיל הבקשה לביטול כתב האישום בשלב מקדמי זה נדחית. ושוב אחזור על הכלל, החלטה זו הינה בגדר החלטה בדבר טענות מקדמיות. לנאשם שמורה הזכות לטעון להגנתו טענות שונות לרבות הטענות שטען כ"טענות מקדמיות" בשלבי המשפט השונים, בכפוף לקביעות עובדתיות של בית המשפט.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, כ"ט אדר א' תשע"ו, 09 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.